

บทคัดย่อ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

โครงการยววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มที่ 2

(ร้อยเอ็ด สกลนคร ขอนแก่น หนองบัวลำภู เลย และนครราชสีมา)

โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้

เรื่อง (ภาษาไทย) หอผี ศาลเจ้าปู่กับความเป็นจีนในอีสาน

(ภาษาอังกฤษ) Re-Engaging Chineseness in Perspective of
Isan Spiritual House (Hoa-Pii) and Jao-Pu Shrine (San Jao-Pu)

ผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาริรัตน์ ปริสุทธิวุฒิพร

ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาติ มณีโชติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปฐม หงษ์สุวรรณ

ปีที่พิมพ์ 2553

โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้ เรื่อง “หอผี ศาลเจ้าปู่กับความเป็นจีนในอีสาน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องเทพเจ้าปู่แก่กงม่าและเจ้าปู่ของคนจีนในอีสาน การศึกษานี้ได้ข้อมูลพื้นฐานจากงานวิจัยของกลุ่มยววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มที่ 2 (ร้อยเอ็ด สกลนคร ขอนแก่น หนองบัวลำภู เลย และนครราชสีมา) และข้อมูลประกอบจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อของคนจีนในอีสาน

จากการศึกษาพบว่าคนจีนในอีสานมีความเชื่อเรื่องเทพเจ้าปู่แก่กงม่า ในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน รวมทั้งการสร้างศาลเจ้าเงินด้วย โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ แบบที่ 1 เทพเจ้าเงินและศาลเจ้าเงินที่คงความเป็นจีน กลุ่มนี้เชื่อว่าเทพเจ้าของเขามาจากประเทศจีน และศาลเจ้าเงินอยู่ในเขตชุมชนจีน เช่นศาลเจ้าเงินในอ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด แบบที่ 2 เทพเจ้าและศาลเจ้าเงินที่อยู่ในกลุ่มของศาลท้องถิ่น กลุ่มนี้เชื่อว่าเทพเจ้าเป็นจีน แต่ศาลเจ้าตั้งอยู่ในรั้วเดียวกับศาลเจ้าปู่และศาลหลักเมืองของคนท้องถิ่น เช่นศาลเจ้าพ่อกุดป่อง อ.เมือง จ.เลย และถือรวมเรียกว่า “ศาลเจ้าพ่อกุดป่อง” โดยศาลเจ้าเงินก็ใช้ชื่อนี้เช่นกัน แบบที่ 3 เทพเจ้าและศาลเจ้าเงินที่ผสมกลมกลืนเข้ากับท้องถิ่น กลุ่มนี้เชื่อว่าเทพเจ้าของตนเป็นผู้ท้องถิ่น แต่ตนก็นับถือ เพราะบรรพบุรุษนำพาปฏิบัติ แต่ศาลเป็นศาลเจ้าเงิน และรูปเคารพแบบจีน เพื่อให้คนจีนได้กราบไหว้ เช่นศาลเจ้าปู่กุดเป้ง อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด

คำสำคัญ (Keywords) :เทพเจ้าเงิน (Chinese God) ศาลเจ้า (joss house) ผีท้องถิ่น (Local Ghost)